

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, péntek 1911. április 28.

96. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vieolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor

Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A representanzát feloszlatták.

Wickenburg István gróf kormányzó ma kevéssel déli tizenkét óra előtt a következő átiratot intézte a rappresentanza elnökségéhez:

„Khuen-Héderváry Károly grófnak, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnöknek április 25-ikén kelt 2583. számú rendelete szerint a kormány meggyőződést szerzett arról, hogy Fiume szabad város és kerületének képviselőtestülete jelenlegi összeállításban — a közigazgatás zavartalan menetének veszélyeztetése mellett — a statutumban előírt feladatának megfelelni eredményesen nem képes.

Ezen okból a kormány indítatva érezte magát, hogy Fiume szabad város és kerülete statutumának 27-ik §. alapján a képviselőtestület feloszlását elrendelje.

Midőn ezt közlöm az elnökséggel azonnali intézkedés végett, megjegyzem, hogy a rappresentanza feloszlása folytán a statutum 105-ik §-a lép érvénybe.“

A feloszlási rendeletet hivatalos uton kézbesítették a városnak, ahol az érthető szenzációt kellett, mert csak későbbre várták a feloszlató rendeletet. Corossacz Ferenc első alelnök, mihelyt a rendeletről értesült, nyomban tanácsülést hívott egybe, melyen az összes tanácsosok megjelentek. A tanácskozás még délután egy órakor is tartott, a határozatról, illetve megállapodásról azonban semmi sem szivárgott ki.

Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy az ülésben végleges megállapodás nem történt s csak az a terv merült fel, hogy a rappresentanzát rendkívüli ülésre hívják össze, melynek napirendjén csakis a feloszlási rendelet felolvasása szerepelne.

A feloszlási rendeletben hivatkozott 105. szakasz így hangzik:

„Azon idő alatt, midőn a városi képviselőtestület fel lévén oszlatva, csupán az állandó bizottmány folytatja működését, ez fel van jogosítva minden oly községi közigazgatási ügyben, mely halasztást nem tűr, egyszerűen azon rendelkezéseket is megtenni, melyek a jelen statutum szerint a városi képviselő testületnek vannak fenntartva. Mindazonáltal kötelessége leendő azok végrehajtása előtt a kormányzó helybenhagyását kikérni.“

Az amerikai magyarok pénze.

(P. N.) Figyelemreméltó dolog, hogy néhány év óta az egész magyar közvélemény állandóan és komolyan foglalkozik az Amerikába szakadt magyarok sorsával. Rájött az állam is és a társadalom is, hogy itt kell valamit csinálni. Ha már idehaza nem lehetett

eddig olyan gazdasági viszonyokat teremteni, amikkel a kivándorlás kérdése természetes megoldást kaphatott volna, — mert fölöslegessé lett volna tehető, — kötelessége ugy az államnak, mint a társadalomnak gondoskodni olyan eszközökről, amik az amerikai magyarok sorsát előbbre vihetik. Nemcsak humanitárius és állampolitikai szempontok vezetnek ebben a kérdésben az embereket. Az ország gazdasági mérlegében fontos szerep jut annak a két-háromszáz milliúnak, ami az amerikai magyarok révén évenként az országba kerül. Érthető és természetes tehát, hogy a szociális érdekek ilyen tömege magára vonta az egész közvélemény figyelmét és hogy az amerikai magyarok dolga állandóan napirenden lévő — bár még mindig megoldásra váró — nagy probléma Magyarországon.

A Társadalmi Múzeum most behatóan foglalkozik a kivándorlásra vonatkozó anyag összegyűjtésével. Megkeresi azokat a szakembereket, akik a kivándorlók intimusabb részleteit is ismerik és ezek támogatásával igyekeznek adatokat gyűjteni az Amerikában levő magyarság életéről. Egyik nagyérdékű kérdése a magyar kivándorlási problémának az, hogy mi történik az Amerikában dolgozó magyar munkások megtakarított pénzével? A Társadalmi Múzeum ez irányban kérdéseket intézett egy Newyorkban élő honfitársunkhoz, Kiss Emil ottani igen jónevű bankárhoz. A válasz, mit a newyorki magyar bankár küldött, egy nagy és részletes, megbízható adatokkal támogatott tanulmány, tele végtelenül érdekes dokumentumokkal az amerikai magyar munkásnép életéből. Ebből a tanulmányból vettük ki az alábbi részleteket:

Kétségtelen, hogy minden idegengyűlölet mellett a szorgalmas, józan és törvényszerű magyar elég szívesen látott vendége az Uniónak. A bányarégiók és kohók urai nemcsak azért szeretik a magyar munkást, mert jó és főleg kitartó munkaerő, hanem azért is, mert értelmesebb, mint a szláv, szorgalmasabb, megbízhatóbb és hübb, mint az olasz s végül kisebb igényű, mint a német vagy amerikai. Szorgalmának és érvényesülésének legnyomatékosabb igazolása az évenként hazaküldött rengeteg összeg, mely sok-sok millióra rug (hisz én egyedül többet küldtem múlt évben 6 millió koronánál) s mely hatalmas summa nem csekély mértékben járul hozzá Magyarországon gazdasági élettereinek táplálásához.

„Milyen összeget képes egy-egy magyar munkás évente átlagosan vagy különböző foglalkozások szerint megtakarítani?“

A magyar munkás által évenként Amerikából Magyarországra küldött pénz átlaga 200—250 dollárra tehető. Természetesen ez összeg igen sok körülmény befolyásától függően évenként, vagy helyenként változik, de azért nagy egészében ez az átlag számítható. Az Egyesült Államok nyugati részein (West) dolgozó honfitársaink évenként átlag 300—400 dollárt küldenek haza s nem kisebb az átlag a bányavidékeken sem. A hazaküldött summák nagysága évek szerint is váltakozik; így

1908-ban az elnökválasztás évében a pénzküldés nem ütötte meg azt a mértéket, mint például az 1910. évben s előreláthatólag az idei év sem fogja elérni — a politikai konstellációkból kifolyólag — a múlt év bőséges pénzforgalmát. Legkevesebbet küldenek azon magyarok, akik nagy városokban, Newyorkban, Chicagóban, Clevelandban, stb. laknak. A városokban kínáló sokféle pénzküldésre csábító alkalom, az itt gyakran és követelődően felmerülő kultúrszükséglet, ha kénytelen-kelletlen fedezése is: mind olyan momentumok, melyek nagyban befolyásolják a hazakerülő pénzüsszegek nagyságát. E mellett a városokban élő magyarok legnagyobb része kihozza otthon élő családját is s ezzel többnyire elmarad a pénzküldés is. Még egy érdekes tünnet: A magyar szakmunkások — iparosok — feleségeinek, a városokban gyakran szembe-tűnő s hazai életmódjukkal arányban nem álló fényűzése, szintén nagyban befolyásolja a netán mégis hazaküldeni, vagy megtakarítani szándékolt összeg nagyságát.

Igaz ugyan, hogy a nagyvárosokban többnyire az asszony is hozzájárul keresetével a család fentartásához s a pénzügyítéshez, — de ez mégsem képes a városi magyarság javára billenteni a mértéket a vidéken lakó magyarság anyagi helyzetével szemben. A városok közül Newyorkból, hol a legtöbb magyar lakik, aránylag legkevesebb pénz megy haza; Pittsburgból és Clevelandból relative sokkal nagyobb pénzeket küldenek az itthonmaradottaknak. Általában a nagy városokban élő magyarságból, nem küld annyi, annyit és oly rendszeresen, mint amennyit például a bányavidékeken s a vasgyár provinciákban dolgozó magyar munkásnép.

Foglalkozásuk szerint a legtöbbet küldenek a tanult iparosok, mert ezek keresik a legtöbbet, de — sajnos — ezek amerikaioknak el a leggyorsabban. A tapasztalat azt mutatja, hogy az itt letelepedett földművesek, illetve földbérlet (farmerek) ugyszólván teljesen elvesznek Magyarországon részére.

A kereskedő és az önálló iparos kevés kivétellel már a családjával van itt. Az ugynevezett szellemi munkával foglalkozóknak meglehetősen mostoha a sorsuk. Ezek az intellektuális dolgozó emberek — orvos, ügyvéd, stb. — egyáltalán nem küldenek haza pénzt, inkább hazalátogat, ha módjában áll. Kivételt csak a magyar papok alkotnak, akik többnyire csak átmenetileg tartózkodnak itt — még akkor is csak átmenetileg, ha tíz év óta vannak már itt — s vagy azért gyűjtik a pénzt, hogy valamikor hazavigyék, vagy hazaküldik szegény hozzátartozóiknak. Az amerikai egyházakhoz csatlakozott magyar papok legtöbbje azonban állandóan Amerikában marad egzisztenciális okokból s csak szörványosan küld haza pénzt.

A megtakarított pénzüsszegeket a hazaküldés időpontjáig hol helyezik el?

A vidéken és a kisebb városokban többnyire a csizmájában, kofejében, szalmaszákjában, vagy egyéb rejtett helyen tartja a pénzt a munkásember. Igen sokan a fűszerkereskedőnél, vagy a saloonkeeper-nél (korcsmáros) tartják pénzüket, de még többen a burdos-asszonyoknál.

Egyes vidékeken a burdos-asszony valószínűleg finanszírozás bonyolítja le s

állandóan őrizetben van nála néhány ezer korona.

A városokban élő magyarság a neki honfitársa által ajánlt üzletben, közjegyző- vagy hajójegy-irodában és a korcsmárosnál helyezi el pénzét, míg haza nem küldi s többnyire fizet is valami csekély megőrzési díjat. Ha közel van oly bankár, ki pénzküldéssel foglalkozik, úgy minden hét fizető napján (pay-day) küldi haza fenmaradt pár dollárját. Ha ily megbízható bankár vagy üzletes nincs a közelben, akkor összegyűjti 3—4 pay-day fenmaradt összegét beküldi Newyorkban levő, valamely ismertebb nevű magyar bankárhoz.

A pénzt rendszeresen ajánlott levélben küldik. Mindennapi eset, hogy 400—500 dollárt egy egyszerű, vékony papírborítékban küldenek el ajánlva. De igen gyakran előfordul, hogy nem is küldik ajánlva a levelet, melyhez kisebb összeget mellékelnek. A nagyvárosokban élő magyarság angol és német nagybankokban helyezi el pénzét, egyesek pedig az állami posta útján küldik haza pénzüket.

Történnék-e visszaélések olyan irányban, hogy a munkás így elhelyezett pénze elvész? Erre nézve éppen az utolsó tíz hónap története adja meg a csattanós választ. Egymásután bukott meg több elég jövevű s régi magyar banküzlet, egynéhány futó bankárral együtt s igen sok magyar, tót és horvát munkásnak veszett oda a pénze.

Ki lehet mutatni, hogy az 1910. évben megbukott vagy megszűnt bankárok manipuláció folytán körülbelül 12 dollár veszteség esik fejenként minden magyarra, aki akkor Amerikában élt. Ez így számszerűleg természetesen kicsiny átlag volna, de nem szabad elfelejteni, hogy ez az átlagveszteség a legtöbbet nem is érinti, egyeseket azonban oly nagy összegek erejéig károsít meg, hogy az ilyen szerencsétlen előről kezdheti testét és lelket élő rettenetes munkáját.

Ily bukás esetén özönével kapják a nagyobb magyar bankárok Newyorkban a panaszos leveleket, de vigasztaló s óvatosságra intő tanácsokon kívül alig lehet a károsultakon segíteni.

Meg kell jegyezni, hogy az utóbbi években az ilyen bukások száma, különösen a megbukott magyar bankoké, szédületesen emelkedett. A jóhiszemű, vagyis a nem tervszerűleg előkészített bukásoknak egyik legfőbb oka az, hogy a legtöbb kis bankár nem a maga pénzével eszközli műveletét, hanem betétekből vagy egyéb befolyó pénzekből. Éveken át nem származik ebből nagyobb veszedelem.

Ez csak akkor áll be, ha megjön a „rush“, amikor a betevők egyszerre rohanják meg a bankot betéteikért s időközben nem jön be annyi friss pénz, hogy ezzel fennakadás nélkül folyósíthassa a kis bankár a betevőknek követelését. Szaporítja ilyen esetek számát az a körülmény is, hogy Newyork, Massachusetts és Rhode-Island államok kivételével a bankári foglalkozás szabad mesteresség és minden államban elfogadhat bárki pénzbetéteket, anélkül, hogy biztosítékot tett volna le az állampénztárnál.

A legizléstelenebb reklámok és külsőségek által igyekeznek a kis bankok maguknak minél tágabb klientúrát szerezni s a vidéki, távoli depozitorok mindig szívesebben látott ügyfelek, mint az ugyanabban a városban élők.

Egyrészt mert nem intéztetnek egyszerre „rush“-ot a bank ellen, másrészt pedig a vidéken, bányákban, vasöntődékekben szerencsétlenül járt s meghalt magyarok pénzének legalább is 20%-a kifizetésre sohasem kerül. Az ilyen magyar munkásnak a betéti könyve rendszerint valamely rejtett helyen van eldugva és ha hirtelen meghal, úgy félretett pénze örökre elvész.

Hogyan intézkedik a magyar munkás megtakarított pénzének hazaküldése iránt? Milyen az eljárás a városoktól távoleső, különálló ipartelepeken és milyen a városokban foglalatostkodó munkásoknál?

A magyar munkásság 80%-a a magyar bankárok és hajójegyirodák közvetítésével küldi haza a pénzét. Valami 10% levélben küldi s 10% az amerikai postahivatalok útján továbbítja.

A városoktól távoleső helyeken felveszi a pénzt a kisbankár s egy newyorki nagyobb bankár útján továbbítja; vagy pedig közvet-

lenül küldi a fel a newyorki bankár címére továbbítás céljából.

Különálló ipartelepeken most már az utóbbi eljárás van gyakorlatban, miután mégis okultak már az emberek a futóbankárok által okozott károkon.

„Ott, ahol erre a célra közvetítőket, ügynököket stb. vesznek igénybe, mennyi jutalékot fizetnek, történnék-e az illetők részéről visszaélések?”

A közvetítők és ügynökök a forgalmasabb helyen az egész összeg 1 $\frac{1}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ %-át számítják fel jutalékul, elhagyottabb vidékeken 2—2 $\frac{1}{2}$ %, sőt magyar pénzre való átszámítás, illetve átváltás és portóköltség címe alatt néhol még sokkal magasabb százaléki jutalékot számítanak fel. Ujabbban a cable, vagyis távirati pénzküldés kapott lábra, melynél körülbelül 4%-ra is felemelkedik a költség és jutalék.

Itt meg kell jegyezni, hogy az, aki a kisbankárnál és illetve általa küldi haza pénzt, többnyire más ügyeit is ott bonyolítja le. Ott veszi a születésnél és névnapokra hazaküldendő imakönyvet, arany fülbevalót stb. Ott veszi hajójegyet otthonmaradt családja részére, itt intézi el közjegyzői beavatkozást igénylő ügyeit stb. s így a lelkiismeretes kisbankár valóságos jötevője lehet a körzetnek, melyben él és működik. De mennyi csalódás és mennyi csalás történik?

„Micsoda intézkedések történnek a magyar munkások érdekeinek megvédésére?”

Amerikában a munkásvédelmi intézkedések még csecsemőkorukat élik. Sehol a földön nem oly olcsó az emberélet, mint itt Amerikában, az ipari munkások ugynevezett Eldorádójában.

Olyan állami munkásvédelmi intézkedések, mint aminők Magyarországon is vannak, itt ismeretlenek.

Itt a nagytőke kezében van a hatalom és az állami beavatkozás csak nagyon ritkán mehet túl azon a határon, amelyet a nagytőke a maga érdekei szem előtt tartásával megszabott.

A magyar munkás, aki legtöbb esetben nem is beszéli az angol nyelvet, nehezen érvényesítheti törvény előtti kártérítési igényeit. Ha pedig akad egy „jószívű“ ügyvéd, az a legjobb esetben is kiköti a kiperelt kártérítési összeg háromnegyed részét a maga számára, vagy — ez a leggyakoribb eset — az ellenféltől kapott honoráriumért ráveszi kliensét, hogy egyezzen ki valami nevetségesen csekély összegben.

Azt mondja neki: sokáig elhúzódik a pör, esetleg nem kap semmit, hasznosabb tehát az egyezkedés. Csak a konzulátusoknál talál az ilyen szerencsétlenül járt magyar munkás védelemre. Ebben a becsületes munkában a clevelandi konzul jár elől. De nagyon sokat tesz az ilyen pártfogásra szoruló magyar munkások érdekében a newyorki, pittsburgi, csikágói és sanfranciskói konzulátus is.

Ami az amerikai magyarok betegsegélyező- és balesetbiztosító intézményeit illeti, meg kell állapítanunk, hogy azok igazán virágzó intézmények, dicséretre méltó, eredményes munkát fejtenek ki és átlag minden második itt élő magyar a körükbe tartozik.

Megemlítsük méltó dolog az is, hogy ezeknek az egyesületeknek einökei, titkárai és összes vezetői egytől-egyig egyszerű és becsületes munkásemberek.

UJDONSÁGOK.

— **Montecuccoli tengernagy szemlétja.** Montecuccoli Rezső gróf tengernagy, haditengerészeti parancsnok a „Lacroma“ hadiyachtal tegnap elutazott Pólából. A tengernagy utazásának végcélja nem lett megállapítva. A monfalconei hajógyár megtekintése után, ahol a negyedik Dreadnought-rendszerű csatahajót építik, a tengernagy a nyílt tengeren találkozik a Korfuból visszatérő hajórajjal, mire a flotta két főcsoportra osztva megkezdi gyakorlatait.

— **A Fésüs—Pancera-ügy.** Abban a rágalmazási perben, melyet Pancera István ítélőtáblai bíró indított Fésüs György kir. közjegyző ellen, tegnap délután Hajós Géza dr. vizsgálóbíró a sértett Pancera Istvánt hall-

gattá ki. A kihallgatás délután 3 órától este félnyolcig tartott, tegnap azonban még nem fejeződött be, mivel Pancera az ellene felhozott vádakkal szemben ügykezelési iratokkal is védekezik. A táblabíró ma délután ismét kihallgatja a vizsgálóbíró.

— **A kereskedelmi kamara ülése.** A fiu-meji kereskedelmi és iparkamara tegnap esti ülésén a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Dussich kamarai tag interpellációt terjeszt elő a tizenöt betűt tuhaladó német szavak távirati árszabása miatt. Kéri a kamarát, hogy a postaigazgatóságnál a kereskedők érdekében lépjen közbe. A kamara Dussich interpellációja értelmében dönt. Ezután a titkár közli, hogy a tengerészeti hatóság áttette a bergudi uszódokk használati tarifáinak kimutatását, amelybe a kamarai tagok bármikor betekintést nyerhetnek. A titkár ezután bejelenti, hogy a vámhivatal igazgatójává Balás Gyulát nevezték ki.

A titkár felolvassa ezután a kapcsolt tarifákról szóló miniszteri válaszeleiratot. Dussich kiemeli, hogy ezek a tarifák a város kereskedelmében zavart okoztak. Kijelenti, hogy eme tarifák nemhogy védenék a kereskedők érdekeit, hanem megkárosításukat idézik elő. Szükségesnek tartja, hogy ennek káros voltáról a miniszteriumot meggyőzzék.

A kereskedelemügyi miniszterium véleményét kér a celluloid-gyárak telepengedélyezéséről.

A titkár megjegyzi, hogy ezen telepek csakis a város területén kívül állíthatók fel, mivel tűzveszélyesek. Hozzáteszi, hogy a városi tanács is hasonló véleményen van. A kamara ilyen értelemben fog válaszolni a leiratra.

Végül a kamara csatlakozik az aradi társ-kamarának a munkásházak építésének állami segélyezésére vonatkozó mozgalmához.

Az ülés ezzel véget ért.

— **A jövő évi politikai névjegyzék ügye.** A központi választási bizottság szombaton, április 29-én délelőtt ülést tart a városháza kisebb üléstermében. Az ülésen a kisebb albizottság jelentést tesz az 1912. évi politikai választási lajstrom összeállítási és kiigazítási munkálatairól.

— **A fiu-meji pályaudvar kibővítése.** Néhány nappal ezelőtt hosszabb cikkben behatóan foglalkoztunk a fiu-meji állomás kibővítésével és a vele kapcsolatos vonatatótelep és rendezőpályaudvar építkezésével. A kereskedelemügyi miniszteriumban — mint értesülünk — már befejeződtek az állomás kibővítés előmunkálatai, úgy hogy a készen levő tervek alapján az ősszel hozzákezdnek a mintegy ötmillió koronányi munkálatokhoz. Itt említjük meg, hogy a Cameral—Moravica állomás kibővítési terveire vonatkozó műszaki bejárást holnap ejtik meg a kereskedelemügyi miniszterium és a Máv. zágrábi üzletvezetőségének kiküldöttjei.

— **Előadás a Mérnökegyesületben.** A Magyar Mérnök és Építész-Egylet fiu-meji osztálya holnap, f. hó 28-án este 7 órakor a Bristol-szállóhelyiségében előadó ülést tart, melyen Széll Lehel haditengerészeti mérnök fog értekezni a hadi- és kereskedelmi hajók műszaki felszereléséről általában, különös tekintettel a páncéllemezyártásra. Az előadást társasvacsera fogja követni.

— **Egy magyar hajó veszedelme.** Az „Orient“ szabadhajózási társaság „Kobe“ gőzöse hónapokra terjedő külföldi tartózkodás után ma érkezett Fiuméba. A gőzös Baseinből 62.956 zsák rizst hozott a fiu-meji rizshántológyár részére, melyet a petróleum kikötőben raknak ki.

A „Kobe“ parancsnoka a libera pratica megadása után bejelentette Minach Antal lovag révkapitány-helyettesnek, hogy a gőzös januárban rendkívül veszedelmes helyzetbe jutott. A „Kobe“ ugyanis Dél-Amerika egyik kikötőjéből teljes cement és vasrakománnyal indult a délfrikai Durbanba. Utközben azonban szokatlanul heves tengeri viharral kellett megküzdenie, mely majdnem a gőzös vesztét okozta.

A vihartól felkorbácsolt hullámok napok óta ostromolták a hajót, míg egy hullám felszakította a gőzös elején levő raktár erősen megrögzített fedelét. A nyíláson át természetesen nagy tömeg hatolt be a mély hajóraktárba, mely a rakományt is megrongálta. A veszedelemre való tekintettel a parancsnok megállította a gőzgépet s mindenkit a szivattyukhoz rendelt. Teljes hat óráig tartott, míg a gőz s kézi szivattyuk el tudták távolítani a tengervizet a raktárból. A szivattyuzás alatt azonban a veszedelem nem szűnt meg, mert minden pillanatban attól kellett tartani, hogy a háborgó tenger ismét becsap, mely esetben a hajó elsüllyedt volna. A végső szükségben a parancsnok négy hordó olajt hozatott fel a fedélzetre s azt alkalmas módon a tengerbe öntette. Az olaj ezáltal sem maradt hatástalan, mert a hajó körül a víz lecsendesedett s a távolabbról jövő hullámok az olajos vízfelületen elvesztették heves intenzitásukat és így a hajó megmenekült.

— **A főrendiház ülése.** A főrendiház elnöksége ma értesítette *Wickenburg* István gróf kormányzót, hogy a főrendiház szombaton, április 29-ikén délelőtt 11 órakor ülést tart.

— **Eskütétel.** Tegnap tették le az esküt *Schmiernund* Ernő posta és táviráda főfelügyelő, főnök kezeihez az ujonnan kinevezett Gál Agoston, Déling Gábor szerelők, Kulovich Márton vonalfelügyelő, Bus Mihály, Szakál János, Dékány István gépkocsivezetők.

— **Felborult vitorlásoknak.** Tegnapelőtt délután *Zindersich* Santo bárkás Abbáziában csónakjára vette *Lövenstein* József 21 éves és *Gärtner* Ferenc 19 éves bécsi tanulókat, akik kirándulást akartak tenni a tengeren. A diákok maguk akarták a csónak vitorláját kezelni, amibe a csónakos beleegyezett. A fiatal emberek azonban még sohasem kezeltek vitorlát és ezért többször veszedelmes helyzetbe került a kis bárka. A csónakos most már figyelmeztette őket, hogy ne játszanak a vitorlával, de ezek nem törődtek a figyelmeztetéssel.

Igy történt, hogy a csónak vitorláját a szél hirtelen elkapta és felborította a bárkát s mindhárman beleestek a tengerbe.

A két fiatal diák nem tudot uszni és bizonyosan megfulladnak, ha az ikárból jövő pénzügyőri gőzös meg nem menti őket. A két diákot, valamint a bárkást előbb Chersóba vitték, miután a gőzösnek ott volt dolga. Tegnap délután hozta csak vissza a gőzös őket Abbáziába, ahol már azt hitték, hogy halálukat lelték a tengeren. A csónak elsüllyedt a tengerbe.

— **Ünnepelt postafőtiszt.** Ma ünnepelték a fiumei főpostahivatalban *Pozder* Emil m. kir. posta és táviráda felügyelő 40 éves szolgálati jubileumát. A hölgykارتársak virágos kertté varázsolták *Pozder* felügyelő hivatali szobáját, az orgonavirágok és irisek elhelyezése művészi kezekre vallott. *Pozder* felügyelőt könnyekig megrögzítette a kedves figyelem s meleg hangon köszönte meg az üdvözlők jó kívánságait. *Pozder* felügyelő született Buccariban 1844 február 2-án 1867-ben lépett be a postaszolgálatba mint járulnok és ugyanakkor esküt tett. 1879 december havában részt vett az okkupációban és Mostárban mint katonai postatiszt működött 1881-ben Budapestre, 1882-ben Fiuméba helyezték át. 1893-ban főtiszté nevezték ki. 1907-ben a felügyelői rangot érte el. *Pozder* felügyelőt az igazgatóság több ízben jutalomban részesítette buzgó munkásságáért és mert a reá ruházott teendőket teljes megelégedésre oldotta meg. — A jubiláns tisztelőt a susáki Klótild fürdővendéglőben a postások 40 terítéses bankettet rendeztek, melyen vendégül látták az ünnepelt fiait, dr. *Pozder* Antal kerületi orvost és *Pozder* Sándor tanárt. Az ünnepeltet, *Schmiernund* Ernő m. kir. posta és táviráda főfelügyelő, főnök üdvözölte és lendületes szónoklatban méltatta *Pozder* felügyelő érdemeit és átadta a

budapesti postaigazgatóságtól érkezett dicséző okiratot. Ezután *De Struppi* Győző postafőtiszt olasz nyelven köszöntötte fel az ünnepeltet. *Pozder* felügyelő megrögzöttan köszönte meg a kartársak és a felsőbbség kitüntető figyelmét. Ezenkívül *De Sgardelli* Iginio budapesti felügyelő, *Kinkela* János főtiszt és *Kertész* Béla postatiszt formás és tartalmas felkötést intéztek az ünnepelthez. A hangulatot nagyban emelték *Hamvas* István tisztnek érces hangon előadott kupléi, *Heinrich* Rezső segédtiszt gyönyörű énekszólói és *Unghi* Vince tiszt monológja. Az ünnepély alatt a postások a jótélemy intézményekről sem feledkeztek meg és 25-08 koronát gyűjtöttek a betegsegélyző intézetük javára.

A jelen voltak *Follért* Károly postavezérgazgató és *Demény* Károly postafőigazgatót táviratilag üdvözölték.

— **A kikötőből.** Április 26. *Érkezett:* „Split“ osztrák gőzös Triesztből, 59 hordó borral, 30 zsák kávéval és 10 tonna vegyes áruval.

Indult: „Ravenna“ olasz gőzös Ravennába, 120 tonna burgonyával, 30 tonna fával, 40 tonna cukorral 30 tonna tengerivel és 40 utassal.

Április 27. *Érkezett:* „Kobe“ magyar gőzös Baseinből, 63,856 zsák rizsszel; „Miefield“ angol vitorlás Taltalból, 2209 tonna sóval; „Kassa“ magyar gőzös Valenciából, 500 hordó olajjal, 300 zsák raffiával, 300 zsák paprikával, 600 zsák sommacoval és 52 hordó vassal; „Barletta“ olasz gőzös Velencéből, 500 zsák korpával.

Indult: „Carniola“ osztrák gőzös Alexandriába, 250 tonna cukorral, 70 tonna rizsszel, 70 tonna cementtel és 78 láda üvegáruval; „Afrikan“ osztrák gőzös Konstantinápolyba, üresen; „Jókai“ magyar gőzös Santosba, 850 hordó liszttel, 150 tonna cukorral, 120 tonna fával, 30 tonna paraffinnal, 50 tonna babbal, 170 hordó fakivonattal és 58 hordó olajjal; „Clio“ angol gőzös Hulba, 540 tonna cukorral, 250 tonna fával, 100 tonna liszttel és 200 tonna fakivonattal; „Adria“ magyar gőzös Marseillébe, 250 tonna fával, 70 tonna cukorral, 60 tonna burgonyával, 30 tonna paraffinnal, 20 tonna ásványvízzel és 400 bádógtartány kőolajjal; „Barletta“ olasz gőzös Bariba, 70 tonna fával, 60 tonna cukorral és 50 hordó olajjal; „Split“ osztrák gőzös Metkovicba, 15 görkocsival, 20 tonna fával és 10 tonna cukorral; „Trieste“ osztrák gőzös Kalkuttába, 2580 tonna cukorral, 470 tonna fával, 240 tonna cementtel és 30 tonna vegyes áruval.

— **Százhuszonnyolc napig a tengeren.** A chilei Taltalból 2209 tonna sóval ma ideérkezett „Miefield“ angol vitorlás. Uija megszakítás nélkül százhuszonnyolc napig tartott. A hosszú ut rendben folyt le s a hajó matrózai is legjobb egészségnek örvendenek.

— **Razzia.** A rendőrség tegnap éjjel *Minach* Mario rendőrpáncsnok vezetésével razzia tartott az óváros tömeglakásaiban, valamint a vállalatok istállóiban. A razzia eredményteljes volt, mert 29 büntetett előléti csavargó került a hatóság börtönébe. A rendőrség az elfogott csavargókról információt kér illetékes hatóságuktól s amennyiben nem itteni illetőségűek, hazatoloncolják őket.

— **Meglopott utazó.** *Morgenstern* Alfréd debreceni utazó megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy Károlyvárostól Fiuméig való útjában ismeretlen tettes ellopta értékes vászonminta-gyűjteményét, amelyben 500 korona készpénz is volt. A fülkében két utas utazott vele, akik Licsben leszálltak. A rendőrség a licsi előljáróságot is értesítette a lopásról. Az eljárás megindult.

— **Kivándorlás Galiciából.** Krakóból jelentik: Hivatalos kimutatás alapján megállapítható, hogy a kivándorlás Galiciából az idei február hónapban éppúgy megcsappant, mint január hónapban. Ez nemcsak az Amerikába, hanem a Poroszországba irányuló időleges galicai kivándorlásra is vonatkozik. Amerikába február hónapban Oswiecimen át 433-an, Szcakován át 1047-en vándoroltak ki. Visszavért Oswiecimen át 496, Szcakován át 529 személy.

— **Fürdőhelyek idegenforgalma.** Lussingrande és Lussinpiccoló fürdőhelyekre április 1-től 19-ig 303 fürdővendég érkezett. Január 1-től mostanáig 3327 idegen kereste fel a két fürdőhelyet.

— **Halcsarnok építése Triesztben.** A városi tanács új halcsarnokot szándékozik építtetni. A tervek szerint a csarnokot a Molo Giuseppino és a Molo de Pescatori közti terepen fogják létesíteni. Az épület egy földszintes, 1924 négyzetm. területű fedett vásárcsarnokból, két oldalt pedig egy-egy emeletes szárnyépületből fog állani. Az építkezést hirtelen meg a folyó évben fogják megkezdeni.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság,** melyet 1857-ben hazánk akkori nagyjai: Deák Ferenc, báró Eötvös József, gróf Apponyi György stb. alapítottak, lapunk tegnapi számában tette közzé múlt évi mérlegét. E társaságnak itt Fiumében is van fiókja a Cunradi E. Sucessores cégnél (Via Gisella) s elfogad tűz, jég, szállítmány és mindennemű élet s járadékbiztosításokat.

— **Kirándulás Osseroba.** A Magyar-Horvát tengeri gőzhajózási társaság tudomásul adja, hogy vasárnap április 30-án kedvező idő esetén kényelmes és gyors „Tátra“ gőzösével rendkívüli kirándulást rendez Osseroba.

A kirándulás programjából a következő részleteket emeljük ki: A kiránduláson Fiume, Abbázia és Lovrana közönsége fog résztvenni és pedig a gyors és kényelmes „Tátra“ gőzössel, mely Fiuméből d. e. 8:15-kor indul el elsősorban Abbáziába, ahonnan 9 óra körül utját tovább folytatja Lovranába és az ottani közönséget is behajózza 9:20-án közvetlenül Osseroba indul. A hajó Osseroba d. u. 12:30 óra felé fog megérkezni és d. u. 3 óráig marad ott. A vesztéglés ideje alatt a kirándulóknak alkalma lesz a város érdekességeit megtekinteni, mint például a XV. században épült dómot, mely gyönyörű márvány és mozaik díszítéssel, régi értékes festményekkel dicsekszik; a város házában régiségi múzeum áll fenn, mely ósrégi keleti és a melyben a fölhalmozott tárgyak Osseroba és annak kerületében lettek összegyűjtve. Megtekintést érdemel a temető kápolnája, mely egy régi templom helyén épült és később leromboltatott, ellenben padlózata még máig is érintetlen maradt; e templom az Osseroban székel sok püspök sírjait mutatja fel és ott találjuk többek közt Szent Gaudencius sírját is.

Ossero a múlt városa, mely többi isztriai és dalmáciai testvéreihez hasonlóan, a régmúlt időben bizonyos fontossággal bírt; így már a római császárság idejében ott volt az Absorum nevű római város, mely később a szaraczenek által leromboltatott. A velencei

Korcsma megnyitás!

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy f. év május elsején a

„Fehér Bárány“-hoz

cimzett korcsmát a Plasse Scurigne inf. 37/3. szám alatt megnyitom.

Valódi, tiszta borokról s figyelmes, pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Wagner Miklós tulajdonos.

„BRISTOL“

szálloda, kávéház és étterem
Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

köztársaság idejében Lussin és Cherso fővárosa volt és ott székelte a velencei kormány képviselője. Budimir Horvátország királya uralkodása idejében, Osseróban püspöki szék létesített, mely több századon által fenállt; azon időben a város néhány ezer lakossal bírt.

Osseróban a tartózkodás d. u. 3 óráig van megállapítva és a hajó Lovranába este 6, Abbáziába 6.30, és Fiuméba 7 órakor érkezik vissza.

Menetár 10 korona személyenként; a jegyek Fiuméban a társaság pénztáránál, az Adamich mólón és elővételpén a Fiumei Kereskedelmi Bank menetjegyirodájában váltathatók.

Az utazó közönség kényelmére, a hajón Osseroba érkezés előtt table d'hôte szerinti ebéd lesz felszolgálva (4 korona személyenként) lesz azonban étlap szerinti kiszolgálás a délelőtti, valamint délutáni ózsonnára.

A kirándulás csak elegendő számú utas és kedvező idő esetén lesz megtartható.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, ápr. 26. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnököl.

Bemutatja a beérkezett irományokat s felolvastatja Lévy Lajos báró összeférhetetlenségi ügyében a telmentő ítéletet. Ezután folytatják a földművelésügyi tárca tárgyalását.

Bornemissza Lajos munkapárti hangoztatja, hogy a földművelésügyi miniszter eltalálta a módot, hogyan kell a közgazdasági ellenitéket elkerülni.

Védelmébe veszi a közigazg. tisztviselőket s azt mondja, hogy amennyiben van hibás közigazgatás, akkor sem a tisztviselő a bűnös, hanem a rossz törvény és a helytelen társadalmi elhelyezkedés. Kritizálja az állami erdőpolitikát. Régebben nem helyeztek nagy súlyt az erdőgazdaságra, most már azonban belátják annak fontosságát és nemzeti értékét. A költött birtokok fenntartását kívánja, mert ott sokkal jobban fejlődhet az ipar. Beszél még a kivándorlásról s aztán kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Bosnyák Géza Justh-párti nemcsak a kormány iránti bizalmatlansága miatt, hanem mert a nemzeti érdekekkel szemben a költségvetés tulságosan takarékos, nem fogadja el a javaslatot. Agrár ország vagyunk, ugymond, s a kormánynak kötelessége a gazdák érdekeit védelmezni. A gazdasági szakoktatást rossznak tartja, kívánja a gazdasági egyetem felállítását. A javaslatot nem fogadja el.

Krolp Hugó munkapárti a mezőgazdasági növénykísérleti állomás felállítását sürgeti. A javaslatot elfogadja.

Az ülés ezzel véget ért.

Szmrecsányi indítványa.

BUDAPEST, ápr. 27. Szmrecsányi György néppárti képviselő ma indítványt jegyzett be a képviselőházban, mely szerint a Ház törölje el az összeférhetetlenségi törvényt, mely elégtelennek bizonyult. Az indítványt a képviselők nem veszik komolyan.

A miniszterelnök Bécsben.

BÉCS, ápr. 27. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök, aki tegnap Bécsbe érkezett, ma délelőtt tíz órakor a hadügyminiszteriumba ment, ahol Schönauich Ferenc báró, közös hadügyminiszter dolgozószobájában Bienerth báró osztrák miniszterelnök is megjelent. A két miniszterelnök a katonai bünvádi perrendtartás még függőben levő kérdéseiről tanácskozott. Vajon a miniszterelnök a királynál is megjelenik-e, az a mai tárgyalások eredményétől függ. Khuen gróf ma este visszautazik Budapestre.

Horvát tisztviselők áthelyezése.

BUDAPEST, ápr. 27. Polónyi Géza interpellációt jegyzett be a Ház interpellációs könyvébe. Az interpellációt a miniszterelnökhöz s a pénzügyminiszterhez intézi 11 horvát pénzügyi tisztviselő sürgősen történt áthelyezése ügyében. A tisztviselők idehelyezése miatt a zágrábi politikai körök hevesen támadják a horvát bánt.

Öngyilkos egyetemi hallgató.

BUDAPEST, ápr. 27. Szilágyi Irén, a budapesti egyetem bölcsészeti fakultásának hallgatónője ma reggel összeesett a Fehérvári ut 1. számú ház előtt. A mentők megállapították, hogy veronállal megmérgezte magát. Mialatt a kórházba vitték, a mentőkocsiban meghalt.

Végleges döntés Budapesten.

BÉCS, ápr. 27. A miniszterelnök mai bécsi tárgyalásánál döntés már aligha fog történni. Valószínű, hogy a végleges megállapodás Budapesten lesz, mert Héderváry gróf, még a délután folyamán visszatér a magyar fővárosba.

Elhunyt rendfőnök.

ARAD, ápr. 27. Berényi Gedeon, a magyarországi minorita-rendfőnöke ma 75 éves korában Aradon meghalt.

Fizetésektelenség a tőzsdén.

BUDAPEST, ápr. 27. A Strelinger és Laky ügynöki cég ma a tőzsdén fizetésektelenséget jelentett be. A fedezetlen differenciák összege 200.000 korona. A tőzsdére a fizetésektelenség befolyását nem gyakorolt.

A májusi előléptetések.

BÉCS, ápr. 27. A hadseregben történő májusi előléptetések nyilvánosságra hozatalát elhalasztották. A rendeleti közlönyök csak pénteken vagy szombaton közlik az előléptetéseket.

Államcsiny Szerbiában.

ZIMONY, ápr. 27. Itt járt szerb tiszték elmondották, hogy mielőtt Péter szerb király budapesti látogatásának határideje megállapítást nyert, György herceg nyomban megkezdte igazgatását a hadseregben és a sajtóban. A terv az volt, hogy amikor Péter király elhagyja az országot, Sándor herceg atyját tróntól megfosztottnak jelenti ki s magát fogja megkoronáztatni. Az összeesküvés május elsején lett volna végrehajtva a május elsejei ünnepségek ürügye alatt.

Eltűnt ügyvédjelölt.

BUDAPEST, ápr. 27. Csálics Emil dr. ügyvéd ma bejelentette a rendőrségen, hogy irodájának tisztviselője, Weiner Gyula dr. kedd óta eltűnt Budapestről. Az ügyvéd ma levelet kapott, melyben Weiner öngyilkosságát bejelenti.

Május elseje Triesztben.

TRIESZT, ápr. 27. A községtanács tegnap esti ülésén elfogadták a szociáldemokraták sürgősségi indítványát, melynek értelmében május elsején a községi vállalatok és községi kezelésben levő intézmények alkalmazottjai nem dolgoznak.

Hajóstársasági közgyűlés.

MILANO, ápr. 27. A Navigazione Generale Italiana rendkívüli közgyűlésen a társaság 1936-ig való fennállását határozták el. A társaság 10 lira törlesztési osztalékot fizet.

Beszakadt tárna.

HEERLEN (Németalföld), ápr. 27. Az állam „Emma” szénbánya egyik tárnája beszakadt és két munkást megölt, tizenhat pedig súlyosan megsebesített.

Gyujtogató állomásfőnök.

PÁRIS, ápr. 27. Öt hónappal ezelőtt Hyeres vasuti állomás épülete leégett. A tűz alkalmával eltűnt egy pénzláda, amelyben nagy összeg volt. Az volt eleinte a gyanu, hogy betörők okozták a tüzet. Most azonban kiderült, hogy maga az állomásfőnök, Liotard gyujtogató. Az elfogatás elől az állomásfőnök lakásán elbarrikádozta magát. A közbejött csendőrvég behatolt szobájába és elfogta. Az állomásfőnök bevallotta, hogy a pénzszekevény is ő rabolta el.

Uj lázadás Ázsiában.

LONDON, ápr. 27. Britisch-Beludzsisztán Karau tartományában komoly zavargások törtek ki. A lázadók meggyilkolták a tartományfőnököt. Az erődöt megtámadták és kifosztották.

Jó állapotban levő

pénzszekevények megvételre

kerestetnek. Ajánlatok „P 300” jelige alatt a kiadóhivatalba intézendők.

A Szent István védjegyü = Duplamaláta-sőr =

fontos a tüdő- és gyomor bajban szenvedő betegeknek valamint almatlanság ellen, különösen szoptató anyáknak s lábbadozó betegeknek

Üdítő!!! Tápláló!!!

Igyék naponta 1—2 üveggel!!!

Hires orvostanárok ajánlják!!!

Kapható: Frisstöltésü palackokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapból kimérve minden előkelő étteremben.

akik az egészséges bőrpolásra súlyt fektetnek, különösen szeplőtől akarnak szabadulni s finom, puha bőrt és fehér arcszínt akarnak kapni vagy megőrizni csak

Hölgyek Bergmann & Co., Tetschen a. E. Steckenpferd liliomtejszappanával, (vesszőparipa védjegy)

mosakodnak. Drbja 80 fillérért kapható minden gyógyszerárta, drogeriában, illatszertüzletben stb.

Fiatal angol buldogg kutya olcsón eladó. Cim: Wagner vendéglő Plassé Scurigne inf. 373.

Az isztriai választások.

TRIESZT, ápr. 27. A képviselőválasztási kampány nagyon nyugodt. Görz városában *Ussais* megválasztása bizonyos. A szlovén kerületekben az eddigi képviselőket valószínűleg újra megválasztják.

Csaló bankigazgató.

LONDON, ápr. 27. A Shering Gros Bank igazgatóját, Charpenter Alfrédet letartóztatták. A bank harminc millió deficitel megbukott. A bukás után közvetlenül Charpenterre esett a gyanú s most teljes bizonyosságot nyert bűnössége. Félmillió óvadék letétele ellenében szabadlábra eresztették.

Meggyilkolt bankpénztárnok.

MILANO, ápr. 27. Tegnap reggel meggyilkolva találták hivatalában Giuseppe de Castelli bankpénztárnokot. Tíz törzsúrral ölték meg. Az első tekintetre biztos volt, hogy rablógyilkosságról szó sem lehet. Az áldozat zsebében megtalálták tárcáját, aranyóráját, a bank vasszekrényéből semmit sem vittek el. A nyomozás hamarosan sikerrel járt. De Castelli-ről tudták a bank tisztviselői, hogy noha nő, családos volt, három gyermek atyja, mégis szoknyák után futkosott. Letartóztatták a bank egyik szolgáját, akinek szép feleségét a pénztárnok megejtette.

RÓMA, ápr. 27. Milanóból érkezett távirat jelenti, hogy de Castelli bankpénztárnokot tegnapelőtt este a bank közelében egy szép hölgy társaságában látták. A nő eltűnt, de a rendőrség nyomában van.

Teljes hálószoba berendezés,

valamint más butorok is jó árban veszek

RÓTH SÁNDOR

Via Giuseppe Giusti 2. szám.

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!! helyt ad. !!!

G. GILLIAM = FIUME

fűszer és csemegekereskedő

Telefon 9-90

Via dei Negozianti 4.

Telefon 11-85

Állandóan raktáron:

Prágai, kassai, debreceni sodar.

Valódi debreceni kolbászfélék, füstölt malachus karaj.

Tejen hizlalt vágott baromfi, rántani való idei csirke.

Valódi pozsonyi diós és mákos patkó, kitűnő tea és főző vaj,

Caviár, bialuga, malosol (egészen sótalan, nagyszemű)

ugymint Elbe, Stöhr és Ship Caviár.

Mindenféle borok, pezsgők, likőrök a legjutányosabb árban.

PALACE SZÁLLODA

Budapest, Rákóczi-ut 43.

RENDES SZIDOR

személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Lajos esténként hangversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha.

Pilseni sör. Teljes pensio 10 koronától. Elsőrendű borok.

∴ Unterreiner János volt alsó-tátrafüredi vendéglős vezetése alatt ∴

Sürgőnyczim: Palacehotel, Budápest.

Alkalmi vásár

Női divatosztályunkban

f. hó 28-tól május hó 6-ig

Flórharisnya a jour	K	1.35
Angol zephirbluz	"	5.—
Pongyola mosó delain	"	9.—
Napernyő	"	2.90
" tiszta selyem	"	7.50
" japán tiszta selyem	"	12.—

Schwarz & Gerő, Fiume-Corso

Első Fiumei Magyar

Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű karpitos, diszitő és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér

Eisler S. karpitos.

Comfortable PARK HOTEL MILANO

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)

Teljesen nijaalakitva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!

Modern kényelem!

Mérsékelt árak!

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott „MIWA” beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvaél kitűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakálnövésnél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

„ANGOL KIRÁLY”-hoz címzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

A Tengerpart

kiadóhivatala és

szerkesztősége

a Vicolo dell' Ospedaleban

levő Wurzer ház I. emeletén van.

A tavaszi idényre

megérkeztek már az összes újdonságok női ruhaszövetekben, selyemárakban, diszsinorokban betétekben stb. stb.

Ezenkívül a következő alkalmi árakat nyújtjuk, a míg a készlet tart:

Ruhaszövetek, sávósak és karizottak dupla szélesen 80 f.-től 1.20

Tiszta gyapjuszövetek minden divatszínben, méterje K. 2.—

Ruhavászon divatszínben méterje K. 1.—

Voil de laine, tiszta gyapju méterje 68 f.-től 1 K.-ig

Voil de coton garantált színek méterje K. —.50

Fekete satin alj volant-al darabja K. 3.50

Csipkefátyol, automobilra darabja K. 1.30

Himzett plüs asztalterítők darabja K. 11.—

Bon fames volant-al himzett tül darabja K. 7.55

Ágyelők, smyrna utánzat rojtokkal darabja K. 4.—

Női ingek, kézzel himezve darabja K. 3.—

Damaszt kávégarnitúra 6 szalvétával K. 3

Hosszu à jour harisnya párja K. 1.—

Keztyük utánzat bőrből párja K. —.50

Nagy tétel fiu alsóruhákban 3 sorozat à 90 K. 1.— és 1.10

Voilbluz, legujabb alak darabja K. 3.50

Szövet- és perkalinminták bérmentve.

M. WEISS

áruháza

FIUME, Corso II

Trieste, Corso 9.

Szabott árak!

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

25

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát finom gyapjuszövetből, a legujabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

kor.-ért

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

„Lloyd“ szálloda

.... FIUME

A modern igényeknek megfelelően újjáalakítva. Az abbaziai hajók közvetlen közelében Elsőrendű vendéglő az épület földszintjén - Családok kedvenc találkozó helye.

Mérsékelt árak.

Navarro Hugo és Tsa tulajdonosok.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

SZATHMÁRY GYÖRGY

MÉSZÁROS és HENTESMESTER

FIUME, Vicolo della Germania I.

Telefon II-72.

Telefon 9-87.

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek aró- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bámulatos eredmény. Vidékre szert poszt utasítással, diszkrétén küldök, csakis „Mirakle“ törvényesen védett és bejegyzett védjeggyel ellátott szer valódi. Artamatlanságért, eredményért jótállók, Párizsi kozmetikai kiállításon aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andásey-ut 38. szám, I. em. utánzáséktól óvakodjon. 157-98. Fogad egész nap.

Weiss Jacques veje

Weiss Salamon

Fiume-Corso.

Legdusabb választék mindennemű üveg, porcellán és lámpaárakban. - Berndorfi nickel konyhaberendezés és alpaccaezüst. Különlegességek szálloda berendezésekben

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

Fiumének legélénkebben szerkesztett és legjobban informált napilapja jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legerőteljesebb és legrégebbi magyarság napilapja

„A TENGERPART“

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánusa.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelték.

Előfizetési árai:

Egy évre	K. 24.—
fél évre	„ 12.—
negyedévre	„ 6.—
egy óra	„ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART“

házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz „A TENGERPART“ kiadóhivatala Fiume Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz.

Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy héti ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.